

Številka: U-I-43/16-12

Datum: 1. 2. 2018

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem z zahtevo Vlade, na seji 1. februarja 2018

odločilo:

Člen 5 Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest in kolesarskih poti v Občini Ig (Uradni list RS, št. 104/13), kolikor kategorizira javni poti "Kalinova ulica" in "Ponirkova ulica" v delih, ki potekajo po zemljiščih parc. št. 409/10 in 409/26, obe k. o. Ig, se razveljavi.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Predlagateljica izpodbija 5. člen Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest in kolesarskih poti v Občini Ig (v nadaljevanju Odlok o kategorizaciji), kolikor kategorizira javni poti "Kalinova ulica" in "Ponirkova ulica" v delih, ki potekajo po zemljiščih parc. št. 409/10 in 409/26, obe k. o. Ig. Trdi, da je Odlok o kategorizaciji zato v izpodbijanih delih v neskladju z Zakonom o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12 in 46/15 – v nadaljevanju ZCes-1) in s 33. členom Ustave, ter se pri tem sklicuje tudi na 69. člen Ustave. Navaja, da sta zemljišči parc. št. 409/10 in 409/26, obe k. o. Ig, v zasebni lasti in da je Občina Ig (v nadaljevanju Občina) to tudi priznala v dokumentih št. 478/039/2013 z dne 17. 4. 2014 in št. 371/013/2014 z dne 22. 9. 2015, v katerih je navedla, da javna pot "Ponirkova ulica" poteka po teh zemljiščih v zasebni lasti oziroma da ji teh zemljišč ni uspelo prenesti v svojo last. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (v nadaljevanju Ministrstvo) naj bi kot organ, pristojen za nadzor nad zakonitostjo splošnih aktov lokalne skupnosti na področju cestne infrastrukture, Občino opozorilo na ugotovljeno neskladnost Odloka o kategorizaciji z Ustavo in ZCes-1 ter jo pozvalo, naj neskladnosti odpravi. Ker naj Občini v odgovorih Ministrstvu ne bi uspelo dokazati, da je ugotovljeno neskladnost odpravila, naj bi Ministrstvo Vladi predlagalo, naj začne postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti

Odloka o kategorizaciji. Vlada Ustavnemu sodišču predlaga, naj Odlok o kategorizaciji v izpodbijanem delu razveljavi.

2. Občina v odgovoru na zahtevo navaja, da je obstoječe ceste in poti nasledila kot naslednica nekdanje Občine Ljubljana Vič - Rudnik. V času delovanja občinske uprave naj bi Občina uspela urediti zemljiškoknjižno stanje na skoraj vseh zemljiščih na območju novonastale občine, vprašanje lastništva zemljišč parc. št. 409/10 in 409/26, obe k. o. lg, pa naj bi bilo eno izmed redkih nerešenih vprašanj. Glede zemljišča parc. št. 409/10, k. o. lg, Občina pojasnjuje, da je bilo to v lasti izbrisane Stanovanjske zadruge Avtomontaža, z. o. o., do 1/2, nad premoženjem katere se vodi stečajni postopek. Občina navaja, da bo po pravnomočnosti sklepa o preizkusu terjatev in izločitvenih pravic vložen ustrezen zemljiškoknjižni predlog za vpis lastninske pravice v korist Občine. Glede preostalih solastniških deležev na tej nepremičnini pa je po navedbah Občine v pripravi sporazumna pogodba o prenosu lastninske pravice v korist Občine. V zvezi z zemljiščem parc. št. 409/26, k. o. lg, Občina trdi, da bo ta nepremičnina v postopku spremembe Odloka o kategorizaciji iz slednjega izločena.

3. Z obvestilom z dne 9. 11. 2016 je Občina Ustavnemu sodišču naknadno sporočila, da je dosegla vknjižbo lastninske pravice pri nepremičnini parc. št. 409/10, k. o. lg, do 1/2. S tem naj bi bili v tem delu odpravljeni zatrjevani protiustavnost in nezakolitost, zato Občina Ustavnemu sodišču predlaga, naj to upošteva pri obravnavi predlagateljčine zahteve.

4. Odgovor Občine in njeno obvestilo z dne 9. 11. 2016 sta bila posredovana v izjavo Vladi, ki pa nanju ni odgovorila.

B.

5. Ustava v 69. členu določa, da je razlastitev (odvzem ali omejitev lastninske pravice v javno korist) mogoča le proti nadomestilu v naravi ali proti odškodnini in pod pogoji, ki jih določa zakon. S tem členom Ustava zaradi zagotovitve javne koristi kljub ustavnopravnemu varstvu lastninske pravice, ki jo zagotavlja 33. člen Ustave, omogoča odvzem ali omejitev lastninske pravice na nepremičnini. Ustava v 69. členu zahteva, naj zakon uredi pogoje za razlastitev, razlastitev pa se lahko opravi v postopku, v katerem se za konkretni primer ugotovi, ali so izpolnjeni zakonski pogoji za razlastitev, ter v katerem sta zagotovljeni tudi sodno varstvo in nadomestilo v naravi ali odškodnina.

6. Pojem in status javnih cest ureja 3. člen ZCes-1. Javne ceste so prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsakdo prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo ceste, in pravili cestnega prometa. V prvem odstavku 39. člena ZCes-1 je določeno, da so javne ceste državne

in občinske. Po drugem odstavku 39. člena ZCes-1 so državne ceste v lasti Republike Slovenije, občinske pa v lasti občin. Občina določeno cesto kategorizira, če je za takšno kategorizacijo izkazana javna korist in če cesta ustreza merilom za kategorizacijo javnih cest. Če so zemljišča, po katerih naj bi potekala javna cesta, ki jo občina namerava kategorizirati, v zasebni lasti, mora občina takšna zemljišča pred kategorizacijo pridobiti s pravnim poslom oziroma v postopku razlastitve.

7. Ustavno sodišče je že v številnih zadevah, v katerih so bili izpodbijani občinski odloki o kategorizaciji javnih cest, sprejelo vsebinsko enake odločitve in ponovilo stališče, da so taki predpisi v neskladju z Ustavo, če občina z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč oziroma lastnika ni razlastila (npr. odločba št. U-I-289/12 z dne 24. 1. 2013, Uradni list RS, št. 16/13). Kot izhaja že iz odgovora Občine, tudi v obravnavani zadevi Občina pred kategorizacijo javnih poti "Kalinova ulica" in "Ponirkova ulica" s solastniki zemljišča parc. št. 409/10, k. o. lg, oziroma z lastniki zemljišča parc. št. 409/26, k. o. lg, po katerih potekata javni poti, ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč. Zoper navedene nepremičnine tudi ni bil izveden postopek razlastitve, zato je 5. člen Odloka o kategorizaciji v izpodbijanem delu v neskladju z 69. členom Ustave. Ker 5. člen Odloka o kategorizaciji v tem delu nedopustno posega v lastninsko pravico, je v neskladju tudi s 33. členom Ustave. Ustavno sodišče je zato 5. člen Odloka o kategorizaciji, kolikor kategorizira javni poti "Kalinova ulica" in "Ponirkova ulica" v delih, ki potekajo po zemljiščih parc. št. 409/10 in 409/26, obe k. o. lg, razveljavilo. Ker je Ustavno sodišče ugotovilo neskladje izpodbijanega dela Odloka o kategorizaciji z Ustavo iz navedenih razlogov, ni presojalo še njegove skladnosti z ZCes-1.

C.

8. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi tretjega odstavka 45. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – ZUstS) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnica in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Odločbo je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica

RS
US